

B i j l a g e 3 :
O v e r l e g r e a c t i e s

Verseon	212745
Afd.	Ont / W

VROM-Inspectie
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

> Retouradres Postbus 16191 2500 BD Den Haag

Het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Smallingerland
Postbus 10.000
9200 HA Drachten

VROM-Inspectie
Directie Uitvoering
Programma Borging
Ruimtelijke Rijksbelangen

Postbus 16191
2500 BD Den Haag
Interne postcode 510
www.vrominspectie.nl

Contactpersoon
Drs. L.W. van der Velde

T 050 - 599 2777
M 06 - 2959 1864
F 050 - 599 26 99
postbus.virumtelijkeplannen
@minvrom.nl

Kenmerk
0001098-LVE

Kopie aan
GS provincie Fryslân
Postbus 20120
8900 HM Leeuwarden

Datum 10 JAN. 2011
Betreft advies artikel 3.1.1. Bro: voorontwerpbestemmingsplan
Bedrijventerrein Noorderhogeweg Drachten

Geacht college,

Op 1 december 2010 heb ik uw verzoek ontvangen om advies op grond van artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening over het voorontwerpbestemmingsplan "bedrijventerrein Noorderhogeweg Drachten".

In de brief van 26 mei 2009 aan alle colleges van burgemeester en wethouders heeft de minister van VROM aangegeven over welke nationale belangen uit de Realisatieparagraaf Nationaal Ruimtelijk Beleid (RNRB, TK 2007-2008, 31500 nr. 1) gemeenten altijd overleg moeten voeren met het Rijk. Gemeenten verzoeken zelf de afzonderlijke rijksdiensten om advies. De VROM-Inspectie coördineert de rijksreactie over voorontwerpbestemmingsplannen, -projectbesluiten en -structuurvisies.

Het bovengenoemde plan geeft aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen, gelet op de nationale belangen zoals die zijn verwoord in de RNRB. Het nummer achter het nationaal belang verwijst naar het nummer in de RNRB.

Nationaal belang (02): Hoofdinfrastructuur

Afrit Drachten-Centrum is een drukke op- en afrit, waarbij nu reeds in de spits filevorming ontstaat bij de afrit, waarbij de file tot op de Wâldwei (N31) door loopt. Indien het bedrijventerrein zou worden uitgebreid, zal deze problematiek naar alle waarschijnlijkheid toenemen. Dit wordt erkend in het rapport van het voorontwerp (p. 19-21), waarin onder meer oplossingen met rotondes en turborotondes worden aangedragen.

Echter staat op pagina 21 in het rapport:

"Overigens zullen de verdere plannen voor een nieuwe verkeersoplossing niet in dit bestemmingsplan worden meegenomen, omdat de verkeersplannen nog niet ver genoeg zijn uitgewerkt om in dit bestemmingsplan volledig geregeld te worden. Voor de nieuwe verkeersoplossing bij de N369 en de N31 zal te zijner tijd een aparte planologische procedure gevoerd worden."

Voor Rijkswaterstaat is het echter van belang dat een gedegen en toekomstbestendige oplossing wordt gemaakt voor de verkeerssituatie nabij op- en afrit N31-N369 voor het gereedkomen van ontwikkeling op bedrijventerrein Noorderhogeweg. De ontwikkelingen op het bedrijventerrein zullen een verkeersaantrekkende werking hebben op een nu al drukke aansluiting. Voor Rijkswaterstaat is het dan ook niet aanvaardbaar dat bij de ontwikkeling van het bedrijventerrein de aansluiting niet is meegenomen.

VROM-Inspectie
Directie Uitvoering
Programma Borging
Ruimtelijke Rijksbelangen

Kenmerk
0001098-LVE

Een tweede punt van aandacht is het volgende. In 2009 is reeds overleg gevoerd tussen gemeente Smallingerland, Provincie Fryslân en Rijkswaterstaat over de problematiek met betrekking tot op- en afrit Drachten-Centrum. In een brief aan Provincie Fryslân (kenmerk DNN-2009/4816, d.d. 3 september 2009) is gecommuniceerd dat medefinanciering door Rijkswaterstaat van een reconstructie op de Noorderhogeweg niet aan de orde is.

Dit willen wij nogmaals met nadruk bevestigen, aangezien het rapport (p. 19) het volgende zegt:

"Doelstelling is om in nauwe samenwerking met de gemeente Smallingerland en Rijkswaterstaat de aansluiting in zijn geheel te verbeteren, passend bij de ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied (ondermeer de woonuitbreiding Vrijburgh en de ontwikkelingen van een leisure-bedrijventerrein aan de Noorderhogeweg, in het onderhavige noordelijke plangebied)."

Aanpassing van het onderliggend (gemeentelijk) wegennet komt voor rekening van de gemeente, Rijkswaterstaat zal hierin niet bijdragen.

In aanvulling op de twee bovenstaande punten missen wij voorts verkeerskundige onderbouwingen van de verwachte verkeersstromen. Het ligt in de lijn der verwachting dat het zuidelijk deel van het plan als eerste zal worden uitgevoerd, en het noordelijke deel pas in een later stadium. Niet alleen voor het noordelijke deel van het plan geldt dat dit gevolgen kan hebben voor de druk bij op- en afrit N31-N369. Ook het zuidelijke deel kan, gezien de aanvoerroute van verkeer die hoofdzakelijk via de Noorderhogeweg zal zijn, drukverhogend zijn voor de op- en afrit. RWS verzoekt voordat het bestemmingsplan wordt vastgesteld om inzicht te geven in een eventuele verkeerstoename. (voor de noordelijke en de zuidelijke fase van het plan), en welke maatregelen genomen zullen worden om deze toename in goede banen te kunnen leiden op dat voorkomen dient te worden dat het ontwerp leidt tot terugslag effecten op het hoofdwegennet.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de heer R. Pool, adviseur omgevingsmanagement van Rijkswaterstaat Dienst Noord-Nederland, telefoon: 058- 2344 344.

Ik vertrouw erop dat u de opmerkingen op een adequate wijze zult verwerken in het bestemmingsplan.

Hoogachtend,
de directeur-inspecteur van het
Inspectoraat Generaal VROM,

mr. R.J.M. van den Bogert

Verseon	220646
Afd.	015

provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120
8900 hm leeuwarden
snekertrekweg 1
telefoon: (058) 292 59 25
telefax: (058) 292 51 25
www.fryslan.nl
e-mail: provincie@fryslan.nl

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Smallingerland
Postbus 10000
9200 HA DRACHTEN

Leeuwarden, 18 januari 2011
Verzonden, **26 JAN 2011**

Ons kenmerk : 00934160
Afdeling : Ruimte
Behandeld door : S.B. Douma / (058) 292 52 75 of s.b.douma@fryslan.nl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) :

Onderwerp : Advies voorontwerpbestemmingsplan Bedrijventerrein Noorderhogeweg
Drachten

Geacht college,

Op 30 november 2010 hebben wij bovengenoemd plan ter advisering ontvangen.

De provinciale belangen in het plan geven aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen. Voor de betekenis van de categori aanduiding verwijzen wij naar onze brief van 4 juli 2008 inzake "Inwerkingtreding nieuwe Wro".

Mobiliteitseffecten en wegenstructuur (cat.2)

In eerdere discussie rond de ontwikkelingen in Burmania, maar vooral bij Vrijburgh, is de vraag op tafel geweest of de infrastructuur (gemeentelijk, provinciaal N369 en rijkswegennet N31) de toename van stedelijke functies en de mobiliteitsconsequenties daarvan aan de noordkant van Drachten kan opvangen en verwerken. Destijds is de ontwikkeling van woningbouw op Vrijburgh aanvaard, maar is als voorwaarde gesteld dat benodigde infrastructurale aanpassingen bij Nijtap verzekerd moeten zijn alvorens verdere stedelijke uitbreiding zou plaatsvinden.

Op dit moment is niet duidelijk wanneer het knelpunt op de afritten van het knooppunt Noorderhogeweg/N31/N369 zal zijn opgelost. Zoals bekend is het betreffende project stopgezet omdat dit niet in de planning van Rijkswaterstaat was opgenomen.

In de plantoelichting gaat u onder 'provinciaal beleid' in op de verkeersafwikkeling, op basis van eerder onderzoek. De toelichting benoemt ook in algemene zin de noodzaak van maatregelen. De toelichting biedt echter geen inzicht in de mobiliteitseffecten en verkeersintensiteiten als gevolg van de nu beoogde ontwikkelingen langs de Noorderhogeweg en bij Vrijburgh. Daarmee is ook niet zichtbaar of, welke en in welk stadium verkeersmaatregelen nodig zijn. Wij achten het noodzakelijk dat in hernieuwd overleg met de provinciale wegbe-

heerder en Rijkswaterstaat wordt bekeken of, en zo ja welke planonderdelen afhankelijk zijn van verkeersmaatregelen. De tijdige uitvoering daarvan zal verzekerd moeten zijn, alvorens planonderdelen in werking kunnen treden en tot kritische verkeerseffecten kunnen gaan leiden.

Bij de wijzigingsbevoegdheid voor Vrijburgh en voor fase 3 Noorderhogeweg zou kunnen worden voorzien in de eventuele noodzakelijke zekerstelling van maatregelen door daartoe een wijzigingscriterium op te nemen in artikel 4.4.1. Voor de bestemmingen bij recht en uitwerking (artikel 5 en 10, fase 1 en 2 Noorderhogeweg) is zekerstelling nodig voor planvaststelling.

Regionale programmering bedrijventerreinen (cat.2)

In de plantoelichting wordt geconstateerd dat er met het planologisch regelen van onderhavig bedrijventerrein spanning ontstaat met de geprognostiseerde behoefte. U wilt voorkomen dat er teveel bedrijventerrein kan worden ontwikkeld, door in het gebied Azeven Noord de fasen IIIB en 4 te "parkeren" tot na 2020. Die aanpak ligt ook besloten in de afspraken die u bilateraal met een aantal A7-gemeenten hebt gemaakt. Verdere doorwerking van die aanpak is opgenomen in het (ambtelijke) concept van het Regionale Bedrijventerreinenplan Zuidoost Fryslân. Daarin is ook de SER-ladder op regionale schaal toegepast. In dat plan is in regionaal verband ruimte gereserveerd voor de ontwikkelingen bij de locaties Noorderhogeweg (tot 22 ha netto) en Vrijburgh (3 ha netto). Bedoeling is om voor de zomer te komen tot bestuurlijke vaststelling van dat plan door de regiogemeenten en tot overeenstemming met ons college.

Wij stemmen met onderhavig bestemmingsplan in, uiteraard onder het voorbehoud van regionale bestuurlijke instemming met dat Regionale Bedrijventerreinenplan.

Wij adviseren u om, als onderdeel van de programmatische onderbouwing, de toelichting aan te vullen met de conclusies van het concept Regionale Bedrijventerreinenplan.

Functies noordoostelijk plandeel (Vrijburgh) (cat. 1)

In dit plandeel is ruimte voor ca 3 ha bedrijventerrein, conform bovenstaande afspraken. Het terrein is veel groter (bruto 14 ha) en laat, na planwijziging, diverse andere stedelijke functies toe, zoals detailhandel, leisurevoorzieningen en horeca. Ten aanzien daarvan merken wij het volgende op.

Volumineuze detailhandel achten wij aanvaardbaar. De planregels (4.4.1, ad a, onder 2) laten evenwel ook perifere detailhandel toe, waarvan het plan geen definitie geeft. Dat impliceert dat alle vormen van detailhandel toegelaten zouden kunnen worden. Dat laatste is in strijd met het Streekplan Fryslân 2007 en met de Ontwerp Verordening Romte Fryslân. Wij gaan er vanuit dat u ter plaatse slechts volumineuze detailhandel wilt toestaan. Wij achten het gewenst dat u de term 'perifere detailhandel' schrapt.

In dit deel gebied achten wij vormen van leisure aanvaardbaar, met dien verstande dat daaronder geen perifere detailhandel wordt begrepen. De begripsbepaling (art. 1, onder 46, 'commerciële vrijetijdsbesteding in grote gebouwen') sluit dat wellicht niet uit. In de plantoelichting (blz. 27) is sprake van een specifieke vorm van detailhandel, factory-outlet, als denkbaar onderdeel van de leisure-ontwikkeling. Ook hier wijzen wij op de strijd met het provinciaal beleid en de Ontwerp Verordening Romte. Wij achten het noodzakelijk dat van het begrip leisure-activiteiten vormen van detailhandel, niet zijnde volumineuze detailhandel, expliciet worden uitgesloten. Dat kan door aanvulling van de betreffende begripsbepaling.

Perifere detailhandel in de bedrijfsbestemmingen langs de Noorderhogeweg (cat.1)

Ook in de bestemmingen van artikel 5 (Bedrijventerrein – 3), artikel 10 (Bedrijventerrein Uit te werken) en in de wijzigingsbevoegdheid van artikel 4.4.1., ad b onder 2 (wro-zone wijzigingsgebied 2, ten behoeve van de 3^e fase langs de Noorderhogeweg) laat het plan, behal-

ve volumineuze detailhandel, ook in algemene zin 'perifere detailhandel' toe. Zoals hiervoor gezegd is dat in strijd met het provinciaal beleid en de Ontwerp Verordening Romte. Wij vragen u om ook in deze artikelen de term 'perifere detailhandel' te schrappen.

Kantoren (cat.2)

Wij nemen aan, ook gegeven uw (in voorbereiding zijnde) kantorenbeleid, dat u op de bedrijventerreinen geen zelfstandige kantoorvestigingen wilt toelaten. Gegeven de beschikbare voorraad en beschikbare locaties in Drachten voor het kantoorsegment zou dat tot ongewenste toevoeging en versnippering van dat areaal leiden. In het plan is dat evenwel niet geheel uitgesloten. De Staat van Bedrijven laat ruimte voor 'Overige zakelijke dienstverlening' (SBI-code 74). De regels van de betreffende bedrijfsbestemmingen merken zelfstandige kantoren niet expliciet aan als strijdig gebruik via een specifieke gebruiksbepaling. Wij achten het gewenst dat u de artikelen 5 en 10, alsmede de wijzigingsbevoegdheden van artikel 4.4 zodanig redigeert dat zelfstandig kantoren uitgesloten zijn.

Overigens merken wij nog het volgende op.

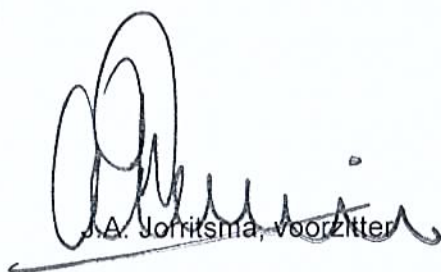
Ecologie (cat. 3)

Uit de ecologische onderzoeken blijkt dat er een aantal inrichtingsmaatregelen nodig zijn om de vleermuizen, steenmarters en buizerd en steenuil in het gebied te kunnen blijven laten functioneren. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen welke inrichtingsmaatregelen er exact nodig zullen zijn. Wij adviseren deze maatregelen in de verdere planvorming mee te nemen.

Wanneer het ontwerpplan ter inzage wordt gelegd, achten wij toezending van het plan noodzakelijk.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

J.A. Jorritsma, voorzitter

drs. A.J. van den Berg, secretaris

BRANDWEER

Fryslân

Verseon	21605g
Afd.	Ont / WJ

Gemeente Smallingerland
Aan het college van Burgemeester en Wethouders
T.a.v.: W. Dijkstra
Postbus 10000
9200 HA DRACHTEN

Postbus 612
8901 BK LEEUWARDEN
Reviusstraat 1
T 088 22 99 666
F 088 22 99 661
I www.brandweefryslan.nl
E info@brandweefryslan.nl

Datum 12 januari 2011 Behandeld door R. de Groot
Onze referentie BRWUIT11/10 Doorkiesnummer (088) 22 99 602
Uw referentie E-mail r.degroot@brandweefryslan.nl
Uw brief van 3 december 2010 Bijlagen 1
Onderwerp Advies externe veiligheid bestemmingsplan Bedrijventerrein
Noorderhogeweg Drachten

Geacht College,

Op 3 december 2010 heeft u aan ons ter advisering het bestemmingsplan "Bedrijventerrein Noorderhogeweg Drachten" toegezonden, met de vraag eventuele opmerkingen aan u te richten.

In deze brief worden onze bevindingen en ons advies in hoofdlijnen weergegeven. Een nadere onderbouwing vindt u in de bijgevoegde toelichting. In ons advies richten wij ons op het optimaliseren van de veiligheidssituatie; wij gaan niet in op de vraag of het groepsrisico aanvaardbaar is.

Conclusies

Dit bestemmingsplan is een conserverend plan maakt een nieuw bedrijventerrein mogelijk aan de rand van Drachten. In het plangebied ligt een/ meerdere risicobronnen.

De brandweer heeft in haar advies gekeken naar een aantal aspecten voor deze risicobron:

- plaatsgebonden risico
- groepsrisico
- nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen
- bestrijdbaarheid
- zelfredzaamheid

Onderstaand zijn de conclusies opgenomen.

Vervoer van gevaarlijke stoffen

Over de N31 en de Noorderhogeweg vindt momenteel vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. Beide wegen zijn meegenomen in het nieuwe tellingenrapport gevaarlijke stoffen wat in het kader van het Fries Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid (FUEV) is uitgevoerd. Uit dit rapport blijkt dat de N31 en Noorderhogeweg niet als knelpunten binnen Fryslân gelden.

In het bestemmingsplan is een verkorte verantwoording van het groepsrisico opgenomen.

BRANDWEER

Fryslân

Hogedruk aardgasleidingen

In het plangebied bevindt zich een hogedruk aardgasleiding met een diameter van 12 inch en een werkdruk van 40 bar. Deze leiding heeft een dodelijk effect van maximaal 140 meter. Binnen deze contour bevinden zich geen kwetsbare objecten of objecten bedoeld voor kwetsbare groepen.

Advies

In overeenstemming met bovenstaande conclusies adviseert Brandweer Fryslân om:

- De primaire waterwinning in overleg met Brandweer Smallingerland te realiseren.
- In overweging te nemen of het wenselijk is om op een dergelijk gelegen bedrijventerrein risicovolle objecten uit te sluiten.

Voor advies inzake de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van (zwaar) ongeval in het plangebied als gevolg van activiteiten die niet onder het Bevil of cRNVGS vallen, verwijzen wij u naar brandweer Smallingerland.

Mocht u naar aanleiding van bovenstaande nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met dhr. R. de Groot van de afdeling Risicobeheersing, te bereiken via (088) 22 99 602.

Graag willen wij van u vernemen hoe ons advies binnen uw organisatie wordt verwerkt. Deze informatie willen wij gebruiken bij de verdere ontwikkeling van onze adviestaak.

Een afschrift van deze brief zenden wij ter kennisname aan dhr. G. van der Ploeg commandant van Brandweer Smallingerland.

Wij gaan ervan uit hiermee te hebben voldaan aan uw adviesaanvraag.

Hoogachtend,
namens het dagelijks bestuur van de Hulpverleningsdienst,

ir. E. Boetes MCDM
Hoofd afdeling Risicobeheersing

**Toelichting op het advies van
Brandweer Fryslân**
met betrekking tot de externe veiligheid in
relatie tot het Bestemmingsplan
Bedrijventerrein Noorderhogeweg Drachten

R. de Groot

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	2
1.1.	De achtergrond.....	2
1.2.	De aanvraag.....	2
1.3.	De opbouw van het advies.....	3
2.	Toetsingskader.....	4
2.1.	Ongevalsscenario's risicobronnen.....	4
2.1.1	Vervoer gevaarlijke stoffen.....	4
2.1.2	Hogedruk aardgastransportleidingen.....	5
2.2.	Bestrijdbaarheid.....	6
2.2.1	Incident met gevaarlijke stoffen op de weg.....	7
2.2.2	Incident bij de buisleiding.....	8
2.3.	Zelfredzaamheid.....	8
2.4.	Verantwoordingsplicht.....	9
3.	De risicobronnen.....	11
3.1.	Transport gevaarlijke stoffen.....	11
3.2.	Hogedruk aardgasleidingen.....	14
3.3.	Overige opmerkingen ruimtelijk plan.....	14
4.	Conclusies en advies.....	16
4.1.	Conclusies.....	16
4.1.1	Vervoer van gevaarlijke stoffen.....	16
4.1.2	Hogedruk aardgasleidingen.....	16
4.2.	Advies.....	17
4.3.	Restrisico.....	17

1. Inleiding

Het onderhavige document betreft een advies in relatie tot het groepsrisico en de externe veiligheid. Het gaat in dit geval over de externe veiligheid in relatie tot het bestemmingsplan bedrijventerrein Noorderhogeweg Drachten van de gemeente Smallingerland. In en in de nabijheid van het plangebied liggen een aantal risicobronnen die invloed hebben op de ruimtelijke ontwikkelingen in het bestemmingsplangebied.

1.1. De achtergrond

Met de vaststelling van het Bevi ('Besluit externe veiligheid inrichtingen') is het bevoegd gezag verplicht gesteld het bestuur van de regionale brandweer als adviseur te betrekken bij ruimtelijke besluiten op grond van artikel 13, lid 3. In het nieuwe Bevi is opgenomen dat o.a. bij ruimtelijke procedures binnen het 1% letaliteitgebied (invloedsgebied) verplicht advies aan de brandweer gevraagd moet worden.

In de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (cRVgs) is ook opgenomen, dat de regionale brandweer in de gelegenheid dient te worden gesteld advies uit te brengen over het groepsrisico, de zelfredzaamheid en de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval. De Circulaire wordt naar verwachting in 2010 omgezet in een AMvB externe veiligheid transport, waarmee de risiconormering wettelijk zal zijn verankerd. In deze AMvB is de adviesrol van de regionale brandweer ook verankerd.

In augustus 2009 is daarnaast het ontwerp Besluit externe veiligheid buisleidingen gepubliceerd. In dit Besluit is ook opgenomen dat de regionale brandweer om advies moet worden gevraagd bij ruimtelijke ontwikkelingen binnen het invloedsgebied.

De adviestaak voor de regionale brandweer is tot stand gekomen vanwege haar expertise op het gebied van fysieke veiligheidsrisico's en haar rol in de rampenbestrijding. De rampenbestrijding is een multidisciplinaire aangelegenheid waarbij van alle betrokken partners wordt verwacht dat ze zich zo goed mogelijk voorbereiden op zware ongevallen en rampen. In de wet is vastgelegd dat de regionale brandweer de voorbereiding op de rampenbestrijding coördineert. Om goed toegerust te zijn op deze taak is een sterke proactieve, preventieve en preparatieve adviesfunctie van de brandweer noodzakelijk. Op deze wijze komt het advies van de regionale brandweer de kwaliteit en volledigheid van de onderbouwing en afweging van een bestuurlijk besluit nadrukkelijk ten goede.

1.2. De aanvraag

Brandweer Fryslân is gevraagd een advies te geven over het groepsrisico, de zelfredzaamheid van personen en de bestrijdbaarheid van mogelijke incidenten met gevaarlijke stoffen in verband met het bestemmingsplan bedrijventerrein Noorderhogeweg Drachten.

1.3. De opbouw van het advies

De regionale brandweer adviseert over het groepsrisico, de mogelijkheden tot risicovermindering, de mogelijkheden om de omvang en de effecten van de ramp te bestrijden en ten aanzien van de zelfredzaamheid.

Om hierover te adviseren wordt in hoofdstuk 2 een beschrijving gegeven van de ongevalsscenario's en de mogelijkheden van de brandweer in de verschillende scenario's. Daarna zal in hoofdstuk 3 ingegaan worden op de risico's ten gevolge van hogedruk aardgasleidingen en het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg. Daarbij komen het plaatsgebonden risico, het groepsrisico, de zelfredzaamheid en de bestrijdbaarheid aan de orde. Ook wordt ingegaan op de risico-ontvangers, waarbij gekeken wordt naar de veranderingen door het onderhavige ruimtelijke besluit waarop dit advies betrekking heeft. In hoofdstuk 4 worden de conclusies getrokken en advies gegeven.

2. Toetsingskader

2.1. Ongevalscenario's risicobronnen

In deze paragraaf wordt dieper ingegaan op de ongevalscenario's bij de voorkomende risicobronnen die van invloed zijn op het plangebied. Per risicobron wordt een beschrijving van de ongevalscenario's gegeven.

2.1.1 Vervoer gevaarlijke stoffen

Significante risico's ten gevolge van het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg beperken zich tot het bulkvervoer van stoffen. Het vervoer van stukgoed (vaten, gasflessen) wordt niet beschouwd. Ten gevolge van het bulkvervoer van gevaarlijke stoffen ontstaan externe veiligheidsrisico's waarvoor verschillende ongevalscenario's mogelijk zijn. Deze scenario's zijn afhankelijk van de stofcategorie. De verschillende stofcategorieën zijn

- o brandbare vloeistoffen
- o brandbare gassen
- o giftige gassen en vloeistoffen.

Voor elk van deze stoffen wordt hieronder ingegaan op de effecten van een ongeluk met één van deze gevaarlijke stoffen.

Effecten van incidenten met brandbare vloeistoffen

Het effect dat optreedt bij een ongeval met deze groep stoffen is vooral warmtestraling ten gevolge van brand. De effectafstand kan circa 25 meter bedragen, uitgaande van een calamiteit waarbij de hele wageninhoud vrijkomt¹.

Effecten van incidenten met brandbare gassen

Het belangrijkste effect dat optreedt bij een ongeval met een tankwagen gevuld met een brandbaar gas, is een BLEVE. De kans op een BLEVE is bijzonder klein maar het effect is groot. De indicatieve waarde voor de effectafstand (1% letaliteitgebied) bij een grote calamiteit waarbij de gehele wageninhoud vrijkomt is circa 300 meter. De BLEVE geeft zowel een drukgolf als een intense warmtestraling. Binnen een straal van 150 meter van de bron geldt voor onbeschermden personen een letaliteit van 100% door warmtestraling. Op een afstand van 150 meter of meer geldt dat de mensen binnenshuis (niet achter glas) in principe voldoende beschermd zijn tegen de effecten van een BLEVE. Buitenshuis biedt in dit gebied de meeste kleding voldoende bescherming tegen letale effecten. Door glasbreuk kunnen echter ook buiten de 150 meter nog dodelijke slachtoffers vallen. Niet-dodelijke effecten buiten de 150 meter zijn: de kans op brandwonden en glasschade, dat tot verwonding kan leiden.

Effecten van incidenten met giftige gassen en vloeistoffen

Bij (zeer) giftige vloeistoffen is het scenario dat ten gevolge van een ongeval de tankwagen lek raakt en een vloeistofplas vormt.

Vervolgens verdampen deze giftige vloeistoffen waardoor een gaswolk ontstaat (met dezelfde gevolgen als een gaswolk van giftig gas).

¹ Inclusief een plasbrand met een straal van 14 meter. De afstand tussen deze plas en de 10kW-contour bedraagt dan circa 20 tot 25 meter.

Voor een toxische gaswolk geldt dat door blootstelling bij een bepaald percentage aanwezige personen letaal letsel zal optreden door de gaswolk. Bij de toxische scenario's zit er enige tijd tussen het ontstaan van het ongeval en het optreden van letsel bij aanwezigen. Daarbij is ook de duur van de blootstelling van invloed op de ernst van het letsel. Snel reageren, naar binnen vluchten en ramen en deuren sluiten is bij dit scenario dus van belang.

Kans versus effect

De normstelling op het gebied van de externe veiligheid geschiedt op basis van risico. Het risico bestaat uit de kans dat een calamiteit optreedt maal het effect van die calamiteit. De kans op een BLEVE is bijzonder klein maar het effect is groot. Uit dit onderzoek blijkt dat situatie voldoet aan de landelijke normen voor het plaatsgebonden risico.

2.1.2 Hogedruk aardgastransportleidingen

Het huidige externe veiligheidsbeleid voor transport van aardgas door hogedruk aardgasleidingen is omschreven in het Besluit externe veiligheid buisleidingen. Formeel gezien dienen ruimtelijke ontwikkelingen aan dit beleid getoetst te worden. Hierin zijn normen voor het Plaatsgebonden Risico en een verantwoordingsplicht opgenomen voor het Groepsrisico.

Ondergrondse hogedruk aardgasleidingen brengen een risico met zich mee in het kader van externe veiligheid. De mogelijke gevaren voor gasleidingincidenten zijn incidenten ten gevolge van de ontbranding van een brandbaar gas: brand, explosie en de hitte veroorzaakt door een brand.

Een groot deel van de buisleidingincidenten in Nederland wordt veroorzaakt door graaf-, drainage- en heiwerkzaamheden van derden. De schade aan de buisleiding wordt in het algemeen onderverdeeld in:

- pinhole crack (ponsgat, tot ca. 10 mm): ontstaat vaak bij corrosie.
- hole (gat, tot ca. 20 mm.): veelal het gevolg van ongecontroleerde graafwerkzaamheden.
- guillotinebreuk: veelal het gevolg van lasfouten en als gevolg van explosies.

Met de aard van het schademechanisme hangt veelal ook het verloop van de lekkage samen. Afhankelijk van de beschadiging kan de gevaarlijke stof (na inblokken van de betreffende buisleidingsectie) snel (instantaan) of langzaam (continu) vrijkomen.

De grootte van de lekkage heeft invloed op de tijdsduur van de ontdekking. Hoe groter het gat, des te sneller zal een lekkage worden opgemerkt. De ontdekking van een lekkage veroorzaakt door bijvoorbeeld een pinhole crack kan enige tijd (soms dagen, maanden of zelfs jaren) duren.

De reden voor het langer duren van het waarnemen van een klein lek is dat de druk in het buisleidingensysteem niet noemenswaardig zal veranderen, met als gevolg dat zowel de leidingbeheerder als de afnemer niets significant opmerken.

Indien een dergelijke lekkage ook nog eens plaatsvindt in een omgeving waar zich weinig mensen ophouden, kan de lekkage gedurende ruime tijd onopgemerkt blijven.

	kortdurende blootstelling	langdurende blootstelling	4"	8"	12"	16"	24"	36"	48"
10 kW/m ²	PBM	secundaire branden	50	50	100	100	200	300	400
3 kW/m ²	veilig	PBM	50	100	150	200	400	550	800
1 kW/m ²	veilig	veilig	100	200	250	350	650	950	1300

Tabel 1: Indicatieve afstanden bij leidingbreuk (in meters). Gasunie (september 2008), Kaart: Incidenten gasinfrastructuur.

Uitleg bij tabel 1:

- 10 kW/m² heeft als effecten: secundaire branden, 1% overlijdenskans bij onbeschermd blootstelling gedurende 20 seconden, 100% overlijdenskans bij meer dan 2,5 minuten blootstelling.
- 3 kW/m² heeft als effecten: grens voor brandoverslag bij langdurige aanstraling, 90% kans op tweedegraads brandwonden bij 5 minuten blootstelling. Tussen de 3 en 10 kW/m² contour kunnen gewonden vallen (m.n. brandwonden). Personen binnen deze afstanden dienen te worden gealarmeerd en worden verzocht binnen te blijven of naar binnen te gaan om te schuilen.
- De contour van de 1 kW/m² warmtestraling is de minimale afstand voor onbeschermd hulpverleners en omstanders.

Om die risico's te beperken kunnen (hoofdzakelijk door leidingbeheerders) maatregelen genomen worden. Voorbeelden hiervan zijn:

- Een intrinsiek veilig ontwerp van de buisleidingen (wanddiktoeslag, toeslag op dieptelgingen).
- De toepassing en handhaving van zoneringscriteria. In de wet- en regelgeving is bepaald hoe de zonering langs de ondergrondse hoge drukleidingen is vastgesteld.
- Fysiek-ruimtelijk aangeven van de ligging van de buisleiding ter verlagings van de kans op een calamiteit.

Kans versus effect

De normstelling op het gebied van de externe veiligheid geschiedt op basis van risico. Het risico bestaat uit de kans dat een calamiteit optreedt maal het effect van die calamiteit. De kans op een ernstig incident is bijzonder klein maar het effect is groot. Uit dit onderzoek blijkt dat situatie voldoet aan de landelijke normen voor het plaatsgebonden risico.

2.2. Bestrijdbaarheid

Hoe beter de bestrijdbaarheid, hoe lager het restrisico, hoe minder omvangrijk de bestuurlijk te accepteren onveiligheid. Het is hierbij een gegeven dat 100% veiligheid nooit geboden zal kunnen worden. Ondanks alle veiligheidsvoorzieningen blijft altijd een kans bestaan dat een ongewenst voorval met gevaarlijke stoffen zich voordoet.

Indien onverhoopt toch een incident met gevaarlijke stoffen plaatsvindt, kunnen de nadelige gevolgen worden beperkt door de inzet van de brandweer.

Onder bestrijdbaarheid (dreigende) calamiteit vallen alle maatregelen die invloed hebben op de bestrijdbaarheid van een calamiteit ten gevolge van een risicovolle activiteit. Hiervoor zijn een aantal aspecten van belang:

- Bereikbaarheid van calamiteit/inrichting in relatie tot aanrijroutes.
- Opstelplaatsen.
- Bluswater: primair, secundair en tertiair.
- Opkomsttijd en slagkracht brandweer.
- Aanvalsplan of bereikbaarheidskaart.

Voor het opstellen van het advies heeft ten aanzien van de bestrijdbaarheid afstemming plaatsgevonden met dhr. G. Van Alst van Brandweer Smallingerland.

Om een vergelijkbaar kwaliteitsniveau van brandweezorg in elke regio te krijgen, worden de bandbreedten voor opkomsttijden voor de brandweer vastgelegd in het bij de Wet Veiligheidsregio's behorende Besluit Veiligheidsregio's.

In het onderstaande overzicht zijn de opkomsttijden weergegeven, zoals opgenomen in het besluit Veiligheidsregio's en aangepast in de nota naar aanleiding van het nader verslag. Dit betreft de opkomsttijd van de eerste basisbrandweereenheid.

Tijdschijf	Normtijd	Gebruiksfuncties als bedoeld in het Bouwbesluit 2003
A	5 minuten	Winkelfunctie met een gesloten constructie
		Woonfunctie boven een winkelfunctie
		Celfunctie
B	6 minuten	Woonfunctie portiekwoningen/ portiekflats en verminderd zelfredzamen
C	8 minuten	Overige woonfuncties
		Winkelfunctie
		Gezondheidszorgfunctie
		Onderwijsfunctie
		Logiesfunctie
D	10 minuten	Kinderdagverblijf
		Kantoorfunctie
		Industriefunctie
		Sportfunctie
		Overige bijeenkomstfuncties
E	18 minuten	Overige gebruiksfunctie
		Maximale opkomsttijd

Tabel 2: Normtijden.

Het is aan het bestuur om een verantwoorde afweging te maken over het verzorgingsniveau, waarbij de genoemde normen als referentiepunt dienen te fungeren. Afwijkingen van de in het besluit vastgelegde opkomsttijden zullen door het bestuur moeten worden gemotiveerd en gecommuniceerd.

De objecten binnen dit plangebied bevinden zich vooral binnen tijdschijf D. Op een enkel object (zoals de aanwezige woning) na.

2.2.1 Incident met gevaarlijke stoffen op de weg

Langs autowegen/ doorgaande wegen zijn vaak geen bluswatervoorzieningen aanwezig. De brandweer is in eerste instantie afhankelijk van de 1500 liter

bluswater in de tankautospuiter. Hiermee kan een personenauto geblust worden. Een vrachtwagen/bus of een tankwagen met gevaarlijke stoffen zal een groot probleem zijn. Dit probleem geldt voor alle wegen met vervoer van gevaarlijke stoffen in Fryslân (en daarbuiten). In Fryslân heeft de brandweer de beschikking over een schuimblushaakarmbak (SBH) en een watertransporthaakarmbak (WTH). Een SBH heeft een tankinhoud van 5.000 liter water. In het DLS-systeem (drukluftschaum) zit 150l A-schuim en 150l B-schuim. De mogelijkheden worden onderzocht om alcoholbestendig schuim aan te schaffen als regio om meerdere stoffen efficiënter te kunnen blussen.

Wanneer stoffen op alcoholbasis in aanraking komen met gewoon schuim, dan wordt het water uit het schuim onttrokken waardoor het snel afgebroken wordt. Voor deze stoffen kan er zogenaamd "alcoholbestendig" schuim gebruikt.

2.2.2 Incident bij de buisleiding

In tabel 1 (§ 2.1.2) zijn de minimale afstanden (in meters) gegeven voor volledig beschermde brandweermensen met ademlucht (3 kW/m^2) en onbeschermde hulpverleners en omstanders (1 kW/m^2). Daarnaast is de 10 kW/m^2 -contour gegeven, omdat binnen die contour rekening gehouden moet worden met het ontstaan van secundaire branden. De waarden voor beschermde brandweermensen en voor onbeschermde hulpverleners en omstanders (3 , respectievelijk 1 kW/m^2), zijn gebaseerd op een recent onderzoek van TNO (TNO-DV3 2006 C024).

De brandweer heeft als taken bij het bestrijden van buisleidingincidenten (handreiking buisleidingincidenten, versie 1.0.0):

- redden;
- bronbestrijding;
- effectbestrijding (bijvoorbeeld opmengen, indammen, afdekken of neerslaan van het product);
- waarschuwen van de bevolking;
- waarnemen en meten;
- ontsmetten van mens en dier;
- ontsmetten van voertuigen en infrastructuur;
- toegankelijk maken en opruimen;
- het deelnemen aan het overleg in het COPI.

Doorgaans beperkt de brandweer zich tot het veiligstellen van de omgeving. Het onder controle brengen van de situatie kan pas na en in overleg met de leidingbeheerder. De brandweer heeft de operationele leiding over de incidentbestrijding totdat een stabiele situatie ter afhandeling aan derden overgedragen kan worden.

2.3. Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid is het zichzelf kunnen onttrekken aan een dreigend gevaar, zonder daadwerkelijke hulp van hulpdiensten. Dit kan door schuilen en indien nog mogelijk, vluchten uit het bedreigde gebied (zie ook tabel 4). Het optimaliseren van de mogelijkheden voor schuilen stelt eisen aan de ligging en bouw van gebouwen. Voor het vluchten uit het plangebied is de inrichting van de (openbare) ruimte van groot belang voor het faciliteren van de zelfredzaamheid.

De zelfredzaamheid moet in het kader van de verantwoordingsplicht worden beoordeeld.

Situatie	Karakterisering	Geadviseerde maatregel	Slachtofferverwachting
1	Met zekerheid geen effect	Geen maatregel	Geen
2	Met zekerheid geen effect of mogelijk irritatie e.d.	Advies binnen blijven	Geen
3	Geen zekerheid op geen effect; voldoende tijd beschikbaar	Ontruimen/evacuatie	Geen
4	Tijd beschikbaar voor ontruiming kort; reële verwachting op slachtoffers bij binnen blijven	Snel ontruimen	Mogelijk
5	Tijd beschikbaar voor ontruimen kort; binnen blijven biedt naar verwachting afdoende bescherming	Alarm binnen blijven	Mogelijk
6	Tijd beschikbaar te kort voor enige ontruiming; geen zekerheid op effect	Alarm binnen blijven	Mogelijk/waarschijnlijk

Tabel 4: Onderscheiden situaties

Mogelijkheden voor zelfredzaamheid

Het beoordelen van de mogelijkheden tot zelfredzaamheid is complex omdat er nog geen generiek beoordelingskader beschikbaar is. Toch zijn wel vier factoren vanuit de externe veiligheid te benoemen die inzicht kunnen verschaffen in de mogelijkheden tot zelfredzaamheid. Deze zijn:

- Functie-indeling; is hoogbouw mogelijk, worden minder zelfredzame personen voorzien?
- Infrastructuur; indien tot evacuatie over wordt gegaan, is de infrastructuur daar dan op ingericht?
- Eisen aan gebouwen; luchtdichte afsluiting is mogelijk.
- De waarschuwings- of alarmeringsvoorzieningen.

Ruimtelijke inrichting	
Functie-indeling	Bebouwing met personen met lage zelfredzaamheid? Is er hoogbouw aanwezig?
Infrastructuur	Zijn er voldoende vluchtwegen?
	Is de capaciteit van de aanwezige vluchtwegen voldoende?
	Hebben de vluchtwegen een juiste oriëntatie?
Bebouwing	Voldoet de bebouwing aan het bouwbesluit?
	Zijn de aanwezige vluchtwegen tegengesteld aan de risicobron?
	Luchtdicht afsluiten i.v.m. toxische wolk?
Dekking WAS	Is de dekking van het waarschuwings- en alarmeringssysteem voldoende?

2.4. Verantwoordingsplicht

In het Bevi, de cRVgs en de nog te publiceren nieuwe AMvB voor buisleidingen is de verantwoordingsplicht opgenomen. Deze verantwoordingsplicht houdt in dat, conform de gespecificeerde kaders in de wetgeving, het groepsrisico onderbouwd én verantwoord moet worden door het bevoegd gezag. Deze verplichting geldt voor elk ruimtelijk besluit. Onder een ruimtelijke besluit valt de vaststelling van een nieuw

bestemmingsplan (inclusief de conserverende bestemmingsplannen) en wijzigingen en ontheffingen van het bestemmingsplan.

De essentie van de verantwoordingsplicht is dat een bevoegd gezag zich uitspreekt over de aanvaardbaarheid van het restrisico. Daartoe moet in de afweging van het bevoegd gezag, naast de rekenkundige hoogte van het GR (en de ontwikkeling ten opzichte van de oriëntatiewaarde), tevens rekening worden gehouden met een aantal kwalitatieve aspecten. Hiertoe behoren met name de aspecten 'zelfredzaamheid' (ruimtelijke ordening) en 'bestrijdbaarheid' (hulpverlening). Met de verantwoordingsplicht wordt beoogd een situatie te creëren waarbij zoveel als mogelijk de risico's integraal zijn afgewogen en is geanticipeerd op de mogelijke gevolgen van een incident.

3. De risicobronnen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de risicobronnen die van invloed zijn op het plangebied. Voor de beschouwing van de risicobronnen wordt een onderscheid gemaakt in:

- Vervoer van gevaarlijke stoffen
- Buisleidingen

Hieronder is de uitsnede van de professionele risicokaart opgenomen.

Afbeelding 1: Uitsnede 5 januari 2010 uit de risicokaart betreffende risicovolle activiteiten in het plangebied

3.1. Transport gevaarlijke stoffen

Plaatsgebonden risico

Voor het plangebied zijn de N31 en Noorderhogeweg van belang. Door het Fries Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid (FUEV) is het rapport: *Vervoer van gevaarlijke stoffen, november 2010* opgesteld. Uit dit rapport blijkt dat het plaatsgebonden risico langs de beoordeelde transportroutes kleiner is dan de grenswaarde van 10^{-6} /jaar en voldoet aan de geldende normering.

Groepsrisico

Uit de globale analyses van het bovengenoemde rapport blijkt dat er in Fryslân knelpunten kunnen zijn/ komen wat betreft het groepsrisico. De N31 en Noorderhogeweg bij en in Drachten zijn in dit rapport op basis van de drempelwaarden niet aangeduid als mogelijk knelpunt. Er is verkorte een verantwoording gedaan van het groepsrisico. Dit is op basis van het geldende en toekomstige beleid ook verplicht. Er vindt namelijk een toename plaats van het aantal personen op basis van dit ruimtelijk plan.

(Nieuwe) bestemmingen binnen het PR/GR

Dit plan maakt een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling binnen het invloedsgebied van de weg mogelijk.

Relevante scenario's voor het plangebied²

Incidenttype	Impact voor plangebied	Waarschijnlijkheid incident
Incident met brandbare vloeistoffen	n.v.t. (ligt buiten effectgebied)	n.v.t. (ligt buiten effectgebied)
Incident met brandbare gassen (o.a. Blevé)	Ernstig gevolg	Zeer onwaarschijnlijk
Incident met giftige gassen en vloeistoffen	Ernstig gevolg	Zeer onwaarschijnlijk

Alle bovenstaande criteria worden meetbaar gemaakt door middel van een vijf klassen tellende indeling. Deze klassen zijn:

- Klasse A: Beperkt gevolg
- Klasse B: Aanzienlijk gevolg
- Klasse C: Ernstig gevolg
- Klasse D: Zeer ernstig gevolg
- Klasse E: Catastrofaal gevolg

De waarschijnlijkheid is, net zoals de voorgaande impactcriteria ingedeeld in een vijftal klassen. Deze waarschijnlijkheidsklassen zijn:

- Klasse A: Zeer onwaarschijnlijk
- Klasse B: Onwaarschijnlijk
- Klasse C: Mogelijk
- Klasse D: Waarschijnlijk
- Klasse E: Zeer waarschijnlijk

Bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid binnen plangebied

In de vorige paragraaf zijn de relevante incidenttypen weergegeven. Bij een dreiging van een incident met brandbare gassen (in dit geval wordt uitgegaan van een Blevé) zal het gebied moeten worden geëvacueerd en de tankwagens worden gekoeld (indien nog mogelijk). Bij een daadwerkelijke Blevé moeten in het plangebied ook secundaire branden worden geblust.

Bij een dreiging van een incident met giftige gassen en vloeistoffen is afhankelijk van de beschikbare tijd en omstandigheden een evacuatie van het plangebied mogelijk. Bij het daadwerkelijk optreden van het incident zal er naar binnen moeten worden gevlucht, ramen en deuren worden gesloten en ventilatiesystemen moeten worden uitgezet.

Hieronder worden ook adviezen gegeven die voor de verdere planontwikkeling in het kader van de bestrijdbaarheid van andere incidenten belangrijk zijn.

² Conform landelijke methodiek voor het regionaal risicoprofiel

Waterwinning

Aangezien het gaat om een nieuw in te vullen plangebied, is het zaak om de bluswatervoorzieningen zo goed mogelijk op orde te hebben. Hierover is reeds een memo voor handen die door Brandweer Smallingerland is opgesteld. Hierin is ondermeer de borging van het primaire bluswater opgenomen.

Daarnaast is er voldoende secundair en tertiair bluswater aanwezig. Een aandachtspunt hierbij is de bereikbaarheid van dit bluswater voor de brandweer. De afstand van een opstelplaats naar open water mag maximaal 8 meter bedragen³. Langs de snelweg zijn geen bluswatervoorzieningen aanwezig. De brandweer is dan in eerste instantie afhankelijk van de 1500 liter bluswater in de tankautospuit. Hiermee kan een personenauto geblust worden. Een vrachtwagen of een tankwagen met gevaarlijke stoffen zal een groot probleem zijn. Incidentbestrijding van de eerder genoemde scenario's is dan ook in principe niet mogelijk.

Ligging/zorgnorm

De opkomsttijd van de eerste brandweereenheid bedraagt circa 7 minuten. Op basis van het ontwerpbesluit Veiligheidsregio's is de normtijd voor deze functie 10 minuten. Dit wordt daarom gehaald.

Bereikbaarheid

Voor het plangebied geldt dat deze onafhankelijk vanaf twee of meerdere zijden bereikbaar moet zijn voor hulpverleningsdiensten. Er moet voorkomen worden, dat er maar één toegangsweg is. Voor dit plangebied geldt dat het plangebied op meerdere manieren is ontsloten⁴. Een uitzondering hierop is een enkele straat in het plangebied. Dit punt wordt echter niet als knelpunt gezien binnen het plangebied.

Zelfredzaamheid

De functies binnen het invloedsgebied zijn bestemd voor zelfredzame personen.

Ruimtelijke inrichting		ja/nee/nvt
Functie-indeling	Bebouwing met personen met lage zelfredzaamheid?	Nee
	Is er hoogbouw aanwezig?	Nee
Infrastructuur	Zijn er voldoende vluchtwegen?	Ja
	Is de capaciteit van de aanwezige vluchtwegen voldoende?	Ja
	Hebben de vluchtwegen een juiste oriëntatie?	Ja
Bebouwing	Voldoet de bebouwing aan het bouwbesluit?	Is verplicht
	Zijn de aanwezige vluchtwegen tegengesteld aan de risicobron?	Niet bekend
	Luchtdicht afsluiten i.v.m. toxische wolk?	Niet bekend
Dekking WAS	Is de dekking van het waarschuwings- en alarmeringssysteem voldoende?	Ja

³ Handreiking proactie Fryslân, 2009

⁴ Handreiking proactie Fryslân, 2009

3.2. Hogedruk aardgasleidingen

In het plangebied ligt een hogedruk aardgasleiding (12 inch, 40 bar werkdruk). De leiding heeft een dodelijk effectgebied van 140 meter.

Vooruitlopend op het nieuwe beleid/ wetgeving dient rekening te worden gehouden met het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. De Gasunie heeft voor deze leiding de plaatsgebonden risicocontour en het invloedsgebied berekend. De Gasunie stelt dat voor het tracé in de directe nabijheid van dit plangebied geen sprake is van een risicocontour voor het plaatsgebonden risico.

Relevante scenario's voor het plangebied⁵

Incidenttype	Impact voor plangebied	Waarschijnlijkheid incident
Fakkelbrand	Beperkt	Zeer onwaarschijnlijk
Ontploffing van vrijgekomen gaswolk	Zeer ernstig/ catastrofaal	Zeer onwaarschijnlijk

Alle bovenstaande criteria worden meetbaar gemaakt door middel van een vijf klassen tellende indeling. Deze klassen zijn:

- Klasse A: Beperkt gevolg
- Klasse B: Aanzienlijk gevolg
- Klasse C: Ernstig gevolg
- Klasse D: Zeer ernstig gevolg
- Klasse E: Catastrofaal gevolg

De waarschijnlijkheid is, net zoals de voorgaande impactcriteria ingedeeld in een vijftal klassen. Deze waarschijnlijkheidsklassen zijn:

- Klasse A: Zeer onwaarschijnlijk
- Klasse B: Onwaarschijnlijk
- Klasse C: Mogelijk
- Klasse D: Waarschijnlijk
- Klasse E: Zeer waarschijnlijk

Bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid binnen plangebied

In de vorige paragraaf zijn de relevante incidenttypen weergegeven. Bij een dreiging van een incident met een hogedruk aardgasleiding zal het effectgebied geëvacueerd moeten worden. Bij een daadwerkelijk incident met een dergelijke leiding zal het optreden van de brandweer zich toespitsen op het blussen van secundaire branden en het redden van getroffen personen in het gebied.

In het kader van vervoer van gevaarlijke stoffen zijn de bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid aan de orde gekomen. Deze aspecten gelden ook voor de bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid in het geval van een buisleiding en worden daarom niet nogmaals herhaald.

3.3. Overige opmerkingen ruimtelijk plan

- Het plangebied bevindt zich gedeeltelijk binnen het effectgebied van de firma Van Ganzewinkel. Omdat het hier echter gaat om het effectgebied,

⁵ Conform landelijke methodiek voor het regionaal risicoprofiel

waar geen dodelijke slachtoffers meer zijn te verwachten naar aanleiding van een incident bij voornoemde firma, wordt dit effectgebied in dit advies niet verder beschouwd.

- Het ruimtelijk plan sluit de vestiging van risicovolle bedrijven uit. Het is echter de vraag of dit wenselijk is voor de gemeente. Een dergelijk bedrijventerrein, gelegen aan de rand van de stad, kan namelijk zeer geschikt zijn om dergelijke bedrijven te huisvesten – in plaats van meer in de nabijheid van woongebieden.

4. Conclusies en advies

4.1. Conclusies

Dit brandweeradvies betreft het bestemmingsplan Bedrijventerrein Noorderhogeweg Drachten in de gemeente Smallingerland. Binnen dit plan ligt een aantal risicobronnen. Deze risicobronnen zijn te onderscheiden in de volgende categorieën:

- Vervoer van gevaarlijke stoffen
- Hogedruk aardgasleidingen

De brandweer heeft in haar advies gekeken naar een aantal aspecten voor deze risicobronnen:

- plaatsgebonden risico.
- groepsrisico.
- nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.
- bestrijdbaarheid.
- zelfredzaamheid.

Onderstaand zijn per categorie de conclusies opgenomen.

4.1.1 Vervoer van gevaarlijke stoffen

De conclusies van de brandweer ten aanzien van de risicobronnen zijn:

Over de N31 en de Noorderhogeweg vindt momenteel vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. Beide wegen zijn meegenomen in het nieuwe tellingenrapport gevaarlijke stoffen wat in het kader van het Fries Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid (FUEV) is uitgevoerd. Uit dit rapport blijkt dat de N31 en Noorderhogeweg niet als knelpunten binnen Fryslân gelden.

In het bestemmingsplan is een verkorte verantwoording van het groepsrisico opgenomen.

4.1.2 Hogedruk aardgasleidingen

De conclusies van de brandweer ten aanzien van de risicobron zijn:

In het plangebied bevindt zich een hogedruk aardgasleiding met een diameter van 12 inch en een werkdruk van 40 bar. Deze leiding heeft een dodelijk effect van maximaal 140 meter. Binnen deze contour bevinden zich geen kwetsbare objecten of objecten bedoeld voor kwetsbare groepen.

4.2. Advies

Brandweer Fryslân adviseert in relatie tot het plan om:

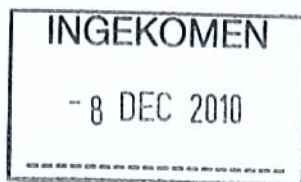
- De primaire waterwinning in overleg met Brandweer Smallingerland te realiseren.
- In overweging te nemen of het wenselijk is om op een dergelijk gelegen bedrijventerrein risicovolle objecten uit te sluiten.

4.3. Restrisico

Ondanks de maatregelen ter verhoging van de veiligheid kunnen risico's nooit voor 100% weggenomen worden. Ook na het nemen van veiligheidsverhogende maatregelen zal een restrisico blijven bestaan. Het bestuur van de gemeente dient verantwoording te nemen voor dit restrisico.

Het gemeentebestuur maakt deze afweging voor het restrisico d.m.v. de verantwoordingsplicht voor het groepsrisico bij dit bestemmingsplan en dit brandweeradvies. De essentie is dat een bevoegd gezag zich uitspreekt over de aanvaardbaarheid van het restrisico. Daartoe moet in de afweging van het bevoegd gezag, naast de rekenkundige hoogte van het GR (en de ontwikkeling ten opzichte van de oriëntatiewaarde), tevens rekening te worden gehouden met een aantal kwalitatieve aspecten. Hiertoe behoren met name de aspecten 'zelfredzaamheid' (ruimtelijke ordening) en 'bestrijdbaarheid' (hulpverlening).

Het is aan het bevoegd gezag (B&W) om op basis van de verantwoordingsplicht en het brandweeradvies een integrale afweging te maken van tussen ruimtelijke, economische en sociale aspecten t.o.v. beperkingen en mogelijkheden vanuit de externe veiligheid.

gasunie

Verseon	190348
Afd.	ONT

Aan het College van Burgemeester en
Wethouders van de gemeente Smallingerland
Postbus 10000
9200 HA Drachten

N.V. Nederlandse Gasunie

Postbus 19
9700 MA Groningen
Concourslaan 17
T (050) 521 91 11
F (050) 521 19 99
E communicatie@gasunie.nl
Handelsregister Groningen 02029700
www.gasunie.nl

Datum
6 december 2010

Doorkiesnummer
(0570) 69 64 61

Ons kenmerk
TAJO 10.B.2601

Uw kenmerk
mail d.d. 30 november
2010

Onderwerp
Reactie voorontwerpbestemmingsplan bedrijventerrein
Noorderhogeweg Drachten (N-505-71-KR-013/014 en N-
505-60-KR-022/023)

Geacht college,

Naar aanleiding van uw e-mailbericht van 30 november 2010, waarmee u ons bovengenoemd voorontwerpbestemmingsplan deed toekomen, hebben wij het plan beoordeeld. Het voorontwerp geeft ons aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen.

Verbeelding

Ten behoeve van de overzichtelijkheid, verzoeken wij u om naast de geprojecteerde belemmerde strook, ook de hartlijn van de leiding op de verbeelding weer te geven.

Op de verbeelding is een gedeelte van de regionale aardgastransportleiding N-505-60-KR-023 en de N-505-71-KR-013 en 014 van de N.V. Nederlandse Gasunie geprojecteerd in een gebied met de aanduiding wro - zone - wijzigingsgebied 1 en 2, waarin het mogelijk wordt gemaakt om in de toekomst de aangewezen gronden in te richten ten behoeve van het bedrijventerrein of een maatschappelijke voorziening. Wij willen met klem benadrukken dat u bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in de nabijheid van onze aardgastransportleidingen, in een vroegtijdig stadium overleg voert met tracébeheer, de heer G. Pater (tel: 0566 - 631100).

Toelichting

In paragraaf 4.3 Externe Veiligheid geeft u aan dat conform het concept Besluit AMvB Buisleidingen aan weerszijden van de leidingen een bebouwingsvrije zone van vijf meter zal worden aangehouden. Ten aanzien van deze passage willen wij het volgende opmerken.

Naar verwachting zal per 1 januari 2011 de gewijzigde versie van het bovengenoemde besluit in werking treden. Deze versie is tot stand gekomen in nauw overleg met de N.V. Nederlandse Gasunie. Daarbij hebben wij met het ministerie van VROM afgesproken dat de verplichte belemmerde strook voor de regionale ondergrondse leidingen van vijf meter ter weerszijden van de hartlijn van de leiding naar vier meter ter weerszijden van de hartlijn van de leiding wordt aangepast.

De N.V. Nederlandse Gasunie wil niet meer ruimte innemen dan strikt noodzakelijk is voor de veilige ligging van onze leidingen. Daarom verzoeken wij u om de grootte van de

N.V. Nederlandse Gasunie

Datum: 6 december 2010

Ons kenmerk: TAJO 10.B.2601

Onderwerp: Reactie voorontwerpbestemmingsplan bedrijventerrein Noorderhogeweg Drachten

belemmerde strook naar vier meter ter weerszijden van de hartlijn van de leiding terug te brengen.

Externe veiligheid

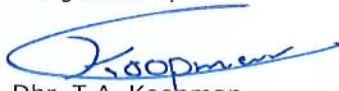
Zoals eerder vermeld zal het nieuwe externe veiligheidsbeleid van het ministerie van VROM, naar verwachting in 2011 in werking treden middels de AMvB Buisleidingen. De circulaire "Zonering langs hogedruk aardgastransportleidingen" uit 1984 zal dan komen te vervallen. Anticiperend op deze nieuwe regelgeving kunnen gemeenten en provincies zich via de website van Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) registreren als gebruiker van het rekenpakket CAROLA. (Computer Applicatie voor Risicoberekeningen aan Ondergrondse Aardgasleidingen).

Met CAROLA kunt u bepalen of voldaan wordt aan de risiconormen voor de Externe Veiligheid, zoals die zijn vastgelegd in het (nu nog ontwerp) besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). De gebruiker kan de risico's berekenen op basis van locatiespecifieke leidinggegevens, die bij de leidingeigenaar moeten worden opgevraagd. Het resultaat van een berekening bestaat uit de plaatsgebonden risicocontouren (PR-contouren) en de FN-curve voor het groepsrisico (GR). Het rekenpakket beschikt over een functionaliteit waarmee wordt bepaald bij welke leidingkilometer de grootste overschrijding van de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico wordt bereikt. Het rekenpakket is door RIVM opgeleverd en door het ministerie van VROM geaccordeerd voor gebruik.

Sinds 1 september 2010 dient u - met behulp van het bovengenoemde rekenpakket - zelf de externe veiligheidsrisico's van ondergrondse hogedrukaardgastransportleidingen te berekenen. Gasunie laat vanaf deze datum geen berekeningen meer uitvoeren door KEMA. U dient de voor CAROLA benodigde leidingdata aan te vragen bij carola@gasunie.nl. Voor vragen over CAROLA kunt u terecht bij de CAROLA-helppdesk van het RIVM, deze is te vinden op de website van het RIVM.

Mocht u nog vragen hebben naar aanleiding van onze reactie dan verzoeken wij u contact op te nemen met ondergetekende.

Hoogachtend,

Dhr. T.A. Koopman

Medewerker Juridische Zaken Oost

Interne memo

Aan: Willem Dijkstra
Van: Gerben van Alst
Datum: 27 december 2010
Betreft: Bestemmingsplan Bedrijventerrein Noorderhogeweg Drachten

---

Advies afdeling brandweer op het Bestemmingsplan Industrierterrein De Haven.

Binnen het bestemmingsplan een veiligheidsparagraaf opnemen met daarin een hoofdstuk Fysieke veiligheid. Als onderdeel van dat hoofdstuk een paragraaf externe veiligheid opnemen.

Fysieke veiligheid

Bij fysieke veiligheid gaat het om het voorkomen, beperken en bestrijden van inbreuken op de veiligheid van de mens en zijn omgeving op het gebied van (geneeskundige) hulpverlening, brand, explosie, gevaarlijke stoffen, natuurgeweld en infrastructuur.

Brandweezorgnorm

De brandweezorgnorm is de norm voor de opkomsttijd van de brandweer. De opkomsttijd is de tijd tussen melding bij de meldkamer brandweer en het ter plaatse komen van de 1^e eenheid van de brandweer.

Het college van Smallingerland heeft in november 2007 besloten dat in 80% van de prioriteit 1 alarmeringen de eerste brandweereenheid zo spoedig mogelijk en binnen 15 minuten na alarmering op het hulpverleningsadres aanwezig is.

De brandweezorg in Smallingerland wordt verzorgd vanuit de kazerne aan de Loswal in Drachten. Voor een aantal gebieden in het buitengebied zijn afspraken gemaakt met buurgemeenten om de 1^e uitruk te verzorgen, omdat zij op die plekken sneller ter plaatse kunnen zijn dan vanuit de kazerne in Drachten.

Voor het plangebied zal de eerste brandweezorg vanuit de kazerne aan de Loswal plaatsvinden.

De verwachte opkomsttijd is binnen de 15-minuten norm. Toekomstige veranderingen in de infrastructuur kunnen tot gevolg hebben dat de 15-minuten norm wordt overschreden.

Bereikbaarheid

In beginsel is het wenselijk dat elk object vanaf twee of meerdere zijden bereikbaar is voor hulpverleningsvoertuigen. (brandweer, ambulance, politie)

In het bestemmingsplan is een klein deel van één kant te benaderen.

Dit is géén optimale situatie, maar wordt niet als een knelpunt ervaren.

Bluswatervoorziening

primair

Binnen het bestemmingplan dient afhankelijk van het object een primaire bluswatervoorziening aanwezig te zijn.

In het plangebied dienen, in overleg met de brandweer, voldoende brandkranen te worden gesitueerd waardoor voldaan wordt aan de primaire bluswatervoorziening.

secundair

Voor elk object in het bestemmingsplan geldt dat er een secundaire bluswatervoorziening aanwezig is. Deze secundaire watervoorziening dient minimaal gedurende vier uren een debiet van 90 m³ water te kunnen leveren.

De afstand tussen het object en de secundaire bluswatervoorziening is maximaal 320 meter. De afstand tussen opstelplaats van het brandweervoertuig en de secundaire bluswatervoorziening is maximaal 8 meter.

In en buiten het plangebied is voldoende open water aanwezig waardoor voldaan wordt aan de secundaire bluswatervoorziening.

tertiair

Binnen een afstand van 3 kilometer tot elk object binnen het bestemmingsplan dient een tertiaire bluswatervoorziening met onbeperkte hoeveelheid bluswater aanwezig te zijn.

De afstand tussen opstelplaats en tertiaire bluswatervoorziening is maximaal 50 meter. Het Opeinder Kanaal ligt binnen 3 km. Van het plangebied. Hierdoor wordt voldaan aan de tertiaire bluswatervoorziening.

Burgemeester en wethouders van Smallingerland
T.a.v. dhr Dijkstra Afd. Ruimtelijke Ordening,

Verseon	221459
Afd.	ONT

Betreft : Reactie bestemmingsplan / beeldkwaliteitsplan Bedrijventerrein
Drachten-Noord (Noorderhogeweg).

J.W. Frisostraat 1
8933 BN Leeuwarden

administratie

t (058) 233 79 30
f (058) 233 79 44

e-mail

husenhiem@husenhiem.nl

www.husenhiem.nl

bank

2850.22.350

Leeuwarden, 27 januari 2011

Geachte heer Dijkstra,

In reactie op uw schrijven waarin u ons vraagt om een reactie op het concept bestemmingsplan Bedrijventerrein Drachten-Noord / Noorderhogeweg en het hieraan verbonden beeldkwaliteitsplan willen wij u aangegeven aanleiding te zien tot het maken van een enkele aan- en opmerkingen.

Het bestemmingsplan noopt niet tot het maken van opmerkingen. Het beeldkwaliteitsplan op een enkel onderdeel wel.

De slagenstructuur van de verkaveling is in het tegenoverliggende bedrijventerrein opgenomen en heeft geleid tot een verkavelingrichting van de bedrijfspanden. In de welstandsrichtlijnen van de verschillende deelgebieden wordt de bebouwing qua richting gekoppeld aan de verkaveling. De nieuwe verkaveling is echter niet ingetekend en dit kan voor deelgebied 1 en 2 ook een verdraaiing van de oorspronkelijke slagenstructuur betekenen, waar een gestaffelde opzet gewenst zou kunnen zijn. Duidelijkheid hieromtrent is van belang.

Bij het aspect aanzichten wordt gepleit voor een geleiding van de bouwmassa (in tegenstelling tot enkele referentie beelden). Onduidelijk is het beoogde effect van deze voorgeschreven geleiding. Wellicht dat een nadere toelichting (beleidsintentie) hieromtrent meer duidelijkheid kan verschaffen teneinde de welstandbeoordeling op een meer effectieve, doelgerichte wijze te kunnen laten verlopen.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Namens de commissie,

ir. J.A.F.A. Timmermans
voorzitter

INGEKOMEN

13 APR 2011

W E T T E R S K I P
F R Y S L Â N

Gemeente Smallingerland
T.a.v. de heer J. Bosma
Postbus 10.000
9200 HA DRACHTEN

Leeuwarden, 12 april 2011
Bijlage(n):

Ons kenmerk: WFN1104951
Tel: 058-292 2295 / J.P. van der Kloet

cluster Plannen
Uw kenmerk:

VERZONDEN 12 MAART 2011

Onderwerp:
Wateradvies bedrijventerrein Noordehogeweg Drachten

Geachte heer Looijesteijn,

Op 7 februari 2011 ontvingen wij het Waterhuishoudings- en rioleringsplan voor het Bedrijventerrein Noordehogeweg tussen Drachten en Opeinde. Over het betreffende plan is op 22 september 2010 overleg geweest tussen de gemeente Smallingerland en Wetterskip Fryslân. Tijdens dit overleg zijn door Wetterskip Fryslân aandachtspunten aangedragen die zijn verwerkt in het Waterhuishoudingsplan. Ten tijde van het opstellen van het Waterhuishoudingsplan lag het voorontwerp bestemmingsplan al ter inzage. Graag zou Wetterskip Fryslân zien dat voorontwerp bestemmingsplannen pas ter inzage worden gelegd als de watertoetsprocedure is afgerond. Op die manier kunnen de uitgangspunten worden meegenomen in het planvormingsproces. Deze brief vormt het wateradvies voor dit plan.

Watertoevoer naar plangebied

Door realisatie van het plan neemt de hoeveelheid oppervlaktewater toe. Hierdoor ontstaan mogelijk problemen met de watertoevoer in droge perioden. Onderzoek naar de huidige capaciteit van het watersysteem en de benodigde capaciteit in de toekomstige situatie is daarom noodzakelijk. Over de uitvoering daarvan en mogelijke gevolgen voor het plan wil Wetterskip Fryslân graag met u in overleg. Zolang dit onderzoek niet is uitgevoerd en zolang er geen afspraken zijn gemaakt over eventueel hieruit voortvloeiende werkzaamheden, kan Wetterskip Fryslân geen positief wateradvies geven.

Compensatie verharding

Wetterskip Fryslân hanteert het uitgangspunt dat een toename van verhard oppervlak¹ gecompenseerd moet worden door waterberging aan te leggen. De toename in verhard oppervlak dient gecompenseerd te worden door 10% van de toename in verhard oppervlak als nieuw oppervlaktewater aan te leggen. De kosten van de compensatie zijn voor de initiatiefnemer van het plan. De compensatie dient gerealiseerd te worden binnen hetzelfde peilgebied. Het dempen van watergangen moet voor 100% worden gecompenseerd.

¹ Verhard oppervlak: Alle oppervlakten zoals daken, trottoirs en wegen worden gerekend onder de noemer verhard oppervlak.

Wetterskip Fryslân

Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden

Telefoon: 058 - 292 22 22 - Fax: 058 - 292 22 23

U geeft aan dat 13.606m² oppervlaktewater gedempt wordt. Daarnaast wordt in het plangebied in totaal ca. 243.560m² verhard oppervlak gerealiseerd. Ter compensatie moet 37.962m² nieuw oppervlaktewater worden gerealiseerd. U geeft aan dat in het plangebied in totaal 53.276m² nieuw oppervlaktewater wordt gerealiseerd. Daarmee wordt voldoende gecompenseerd voor de dempingen en de toename van verhard oppervlak.

Voor het dempen van watergangen en het graven en verbreden van watergangen is een vergunning nodig. Meer informatie hierover vindt u onder *Waterwet* in deze brief.

Hoofdwatgang en overige watergangen

In het plangebied lopen twee hoofdwatgangen van Wetterskip Fryslân. De hoofdwatgangen hebben een belangrijke aan-, af- en doorvoer functie. Voor het onderhoud van deze watergangen is een obstakelvrije zone van 5 meter vanaf de oever noodzakelijk. In dit gebied mag niet worden gebouwd.

Met de toekomstige *Overdracht Stedelijk Water* is Wetterskip Fryslân verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van stedelijk water. Naast de hoofdwatgangen in het plangebied heeft Wetterskip Fryslân dan ook randvoorwaarden waaraan de secundaire watergangen moeten voldoen. Voor nieuw stedelijk gebied is het uitgangspunt dat de waterstaatswerken machinaal en kostenefficiënt kunnen worden uitgevoerd. Het heeft de voorkeur dat het onderhoud aan de wateren vanaf de openbare weg/terrein met rijdend materieel kan worden uitgevoerd. Voor secundaire wateren, niet gelegen aan een weg heeft het de voorkeur om een onderhoudsstrook aan te leggen. Wetterskip Fryslân bekijkt graag in overleg met de gemeente Smallingerland welk profiel de nieuwe watergangen krijgen en hoe het onderhoud kan worden uitgevoerd.

Afvalwater- en regenwatersysteem

Om het aantal overstortingen van rioolwater en de belasting van rioolwaterzuiveringen te beperken, is het uitgangspunt om regenwater en rioolwater zoveel mogelijk gescheiden af te voeren.

In geval van dit bouwplan kan het water afkomstig van verhard oppervlak, onder bij *Waterkwaliteit* genoemde voorwaarden, geloosd worden op het oppervlaktewater.

Voor realisatie van het plan wordt het rioolstelsel uitgebreid. Wijzigingen aan het rioolstelsel van het betreffende rioleringsgebied dient u door te geven aan Wetterskip Fryslân. Hiervoor kunt u contact opnemen met de heer H.J. Kiewiet.

U geeft aan dat bij realisatie van de plannen sprake is van lozing van verontreinigd water op het oppervlaktewater. Voor de lozing van verontreinigd water via een zuiveringsvoorziening op oppervlaktewater verzoeken wij u contact op te nemen met mevrouw J. Blaauw van Wetterskip Fryslân.

Waterkwaliteit

Om een goede kwaliteit van water te realiseren moet voorkomen worden dat milieubelastende stoffen in het oppervlaktewater terecht komen. De bouwwijze en onderhoudstechniek moeten emissievrij zijn. Tevens dient gebouwd te worden met milieuvriendelijk en duurzaam materiaal.

Peilwijziging/fasering

Het plan wordt in 3 fasen gerealiseerd. Waarbij de 1° fase mogelijk in twee gedeelten wordt opgesplitst. Fase 3 ligt voor een deel in een peilgebied met een zomerpeil van -0,05m NAP en een winterpeil van -0,30m NAP. U geeft in het plan aan dat bij de realisatie van fase 3 wordt bekeken wat de noodzaak en mogelijkheden zijn om het peil in dit deel van het plangebied aan te laten sluiten bij het peil in de rest van het plangebied. Voor het wijzigen van het peil moet een peilbesluit worden genomen. De totale procedure voor een peilbesluit duurt ca. 1 jaar. Voor meer informatie over het wijzigen van het peil kunt u contact opnemen met de heer H. Brummelman van Wetterskip Fryslân.

Drooglegging² en waterpeilen

Bij de bouw van de bedrijfsgebouwen en het aanleggen van verharding moet rekening worden gehouden met voldoende drooglegging om bijvoorbeeld opdrijven van verharding te voorkomen. We adviseren voor bebouwing met kruipruimte een drooglegging van 1,10m en voor bebouwing zonder kruipruimte een drooglegging van 0,70m gerekend vanaf de te realiseren bovenkant vloer. Ook voor verharding adviseren wij een drooglegging van 0,70m.

De bouwlocatie ligt in een peilgebied met een vast peil van +0,35m NAP. De geschatte gemiddelde maaiveldhoogte ligt tussen de +0,80m NAP en de +1,50m NAP. Wij adviseren om bij het bepalen van de aanleghoogte rekening te houden met de droogleggingsnorm.

Waterwet

Voor alle ingrepen in de waterhuishouding moet tijdig een vergunning worden aangevraagd of een melding worden ingediend in het kader van de Waterwet. Onder ingrepen in het watersysteem worden ook het onttrekken van grondwater en het lozen daarvan op het oppervlaktewater verstaan. Op onze website (www.wetterskipfryslan.nl/waterwet) treft u meer informatie aan over de Waterwet en u kunt daar onder andere ook meldingsformulieren en het aanvraagformulier voor een watervergunning downloaden.

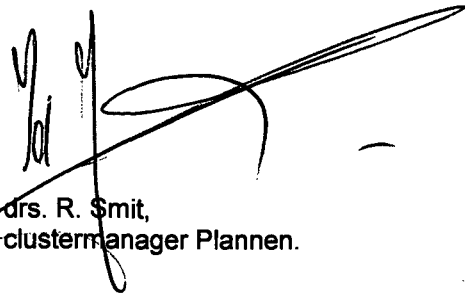
Procesafspraken

Wij gaan er van uit dat de in deze watertoets vermelde adviezen worden opgevolgd en meegenomen in de verdere planvorming. Wij vragen u om het wateradvies te communiceren met de initiatiefnemer. Wanneer de vermelde adviezen worden opgevolgd zien wij met betrekking tot het voorliggende plan geen waterhuishoudkundige bezwaren. Hierbij geven wij dan ook een positief wateradvies. De watertoetsprocedure is hiermee wat ons betreft afgerond.

De in deze brief genoemde personen zijn telefonisch bereikbaar via telefoonnummer 058 – 292 22 22.

Hoogachtend,

het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân,
namens deze,

drs. R. Smit,
clustermanager Plannen.

---

² De drooglegging is de afstand tussen waterpeil in de sloot en het maaiveld. Voor woningen wordt voor het maaiveld de bovenkant van de vloer genomen.